

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Srednji stan drugod in na Slovenskem.

Spisal Vekoslav Kukovec.

Srednji stan igral je v razvoju vseh narodov tako usodepolno ulogo, da gotovo ne bo škodilo, ako mu tudi Slovenci posvetijo kar največjo pozornost.

Francoska revolucija ni bila nič slučajnega, ampak zelo naravna prikazen, kakoršnih je bilo v zgodovini že mnogo pred njo in jih bo še za njo, bila je namreč le posledica uničenja srednjega stanu. Višji stan dobil je v svoje roke vso posest in je vsled tega bil gospod tudi čez vse negmotne javne imetke, a na drugi strani je stala njemu sovražno nasproti velika večina prebivalstva brez premoženja in brez družabnih pravic. Siloviti prevrat bil je le mogočen izbruh bolezní družabnega organizma, katero nevarno krizo je pa moralno še dovolj krepki narod kljub velikim izgubam skupnosti srečno prebolel, položivši ob jednem temelj novemu zdravjšemu razvoju. Anglež Smiles pa blagruje ta francoski narod, kajti v njem se je razvil, dasiravno šele na razvalinah revolucije, močan in številen i kmetijski i meščanski srednji stan, nositelj narodnega blagostanja in pogoj narodne sile.

Mnogo hujše posledice je pa imelo uničenje srednjega stanu v starodavnem Rimu. Ko je še procvital premožni srednji stan, procvitala in blestela je v Rimu tudi državljanska krepkost ter slavila najsijajnejšo zmago, slavja nad zunanji in notranji sovražniki. Ta državo ohranjajoči srednji stan je pa izginil in razvil se je kričeč kontrast med interesom neizmerno bogatega višjega stanu z vsemi državljskimi pravicami in med ogromno množico beraškega in brezpravnega proletarijata in v suženjskih okovih stokajočega življa. Blagodejno posredujočega srednjega stanu ni bilo več, in kar je naravno, preobila bogastva brezdelno uživajoči višji stan je duševno in telesno propadel, dočim je v globoko pod njim stoječem nižjem stanu zamrla vsa moralna sila ter ga storila nesposobnega za resilni prevrat v družabnih razmerah. Konec

narodne žaloigre je pa bila vsled tega narodna — smrt.

Tudi na najbližjih sosedih vidimo žive vzglede, kam vede propad srednjega stanu. Kaj pomaga na primer Italijanom uresničenje njih največjega političkega ideala zedinjena in „odrešena“ Italija, dočim niso poskrbeli za razvoj premožnega srednjega stanu, ampak doživeli tako popoln razpad naroda v ogromno stradajočo maso in malo število velikih posestnikov! Kaj ima tužni Srbin od svoje, vsled nerazvitega srednjega stanu gmotno in npravno propale Srbije, akoravno se je stoletja boril „za krst častni i svobodu zlatnu!“ Tudi brat Hrvat misli, da je njegova jedina, vse drugo obsegajoča naloga, bojevati se za državno pravo, dočim narod tiči v pavperizmu in prehaja čem dalje bolj v nezadovoljni proletarijat. Nedavne dogodbe na Sjeničaku dokazujejo, da beda tira narod že k obupnemu zločinu in v boj zoper domnevane svoje tlačitelje, zoper vladajoče sloje. Poročilo, katero je čitati v časopisu „Glasu“, in ki je skoro neverjetno, da je bilo v jedni sami županiji ličko-krbavski v jednem letu nad 10.000 slučajev kaznovanja prestopkov zoper tujo lastnino, že ta žalostna statistika je nam dokaz, kaj pomeni propad blagostanja in rapidna razmnožitev ljudske bede.

Ničemu drugemu nego baš splošnemu propadu srednjega stanu zahvaljuje svojo velikansko razširjenost in svoje mnogobrojno privrženstvo med vsemi evropskimi narodi do sedaj mogočno se razvijajoči internacionalni socializem, ki ima preobrniti ves dosedanji družabni red in po svojih utopistiških načelih dati novo smer razvoju vse človeške družbe. Sloviti socialisti Lassale, Marx in drugi preračunili so namreč z največjo gotovostjo, da mora na podlagi dejanskih dosedanjih razmer vse ljudstvo razpasti morebiti že v tem stoletju v malo število velikih kapitalistov, in v primeroma ogromno množico brezposelnega proletarijata. In res, ako bi srednji stan, kakor so se ti močje domnevali, tako naglo propadel, brezdvomno bi bil socializem blizu svojega cilja! S toliko večjo radostjo pa mora navdati vsakega prijatelja naravnega družabnega napredka

za socialističke sanjače tako smrtonosni udarec, kakoršnega je istim v najnovejši dobi zaval jeden izmed najučenejših socialističkih vodij Bernstein sam. Ne le, da so namreč v zadnji dobi vsi misleči socialisti uresničenje svojega ideala pomaknili daleč daleč v negotovo bodočnost prihodnjih stoletij, imenovani Bernstein dokazal je na zadnjem internacionalnem socialističkem shodu, česar mu nikdo ni mogel ovreči, da se, kakor zanesljivi računi kažejo, na Nemškem leto za letom čim dalje bolj krepi in razširja srednji stan. To dejstvo pa, ako je resnično, je smrten udarec za socializem, in zanesljivo znamenje povoljnega družabnega razvoja narodov v najbližji bodočnosti — to mora priznati vsak količkar razumen človek, in to boječe priznavajo tudi prevarani socialisti.

Učeni in neučeni ljudje so si belili glave, od kod neki prihaja ta tako mogočni družabno blagodejni vpliv srednjega stanu na naravni razvoj narodov. In kot odgovor na to važno vprašanje slišimo priprosto pojasnilo: Srednji stan je že po svojem bistvu in sicer vsled svojega dvostranskega interesa najpoklicanejši in najsposobnejši posredovalec med pretiranimi in torej celoti škodljivimi zahtevami, zdaj nižjega zdaj zopet višjega stanu. Ker je njega blagostanje le tedaj mogoče, če se nahajajo v družbi ob jednem pogoji za povoljni razvoj i delavskega i kapitalistiškega elementa, išče srednji stan svojega naravnega mogočnega zaveznika v prid občega blagra v nižjem delavskem stanu ob vsakem škodljivem napadu višjega izključno kapitalistiškega sloja in nasprotno ob utopistiških jednostranskih zahtevah nižjega, izključno delavskega sloja obrne se v zagotovitev vseobče koristi pod varujoče okrilje mogočnega višjega stanu kapitalistov. Iz tega tako naravnega in priprostega dejstva izvira ono zanesljivo jamstvo, da bi nevarnosti za celokupnost naroda dotlej, dokler je v njem poleg očitno potrebne manj številnega višjega in v večini se nahajajočega nižjega v pravem razvoju zastopan tudi krepki srednji stan.

Če z ozirom na to važno ulogo srednjega stanu kritički presodimo družabno

gibanje med Slovenci, razločevati nam je dvoje: naraven dosedanji napor vsakega posameznega stanu z lastno marljivostjo brez oškodovanja drugih stanov povspeti se na višje i gmotno i duševno družabno stališče, in v najnovejši dobi nenaravno od nestrokovnjakov umetno širjeno prizadevanje, povzdigniti le jeden stan, namreč kmetijski, z uničenjem srednjega, to je trgovskega in obrtnega stanu.

Kako res nenaravno je to drugo najnovejše prizadevanje, izprevidi vsakdo, ki zasleduje razvoj naprednih in nenaprednih drugih narodov in držav. Rusija, kmetijska država, kajti med 100 prebivalci ima 80 kmetijskih, prizadeva si na vso moč z velikanskimi stroški za izboljšanje prometnih zvez, ojačiti obrt in trgovino. Anglija, očitno najbogatejša evropska država, šteje med 100 prebivalci le 25 kmetovalcev in 75 obrtnikov, trgovcev in zastopnikov drugih poklicev. Vsi nemški državni vidijo slavno bodočnost v krepko se razvijajoči tvorbi gmotno mogočnega in kulturno napredujočega srednjega stanu. „Obrtna in trgovska marljivost, nemški srednji stan torej, je najzanesljivejši porok za srečno izvršitev vzvišene naloge nemškega naroda na poljedelskem vzhodu.“ Tak ob vsaki priliki vsklikata najglobokomnejša nemška narodna gospodarja in sociologa Roscher in Stein.

In vendar nesrečni diletanti, ki so se menda vsega drugega bolj učili nego narodnega gospodarstva, v slovenskem ljudstvu proti njegovemu boljшему naravnemu prepričanju vzbujajo ob vsaki priliki apatijo, da, celo mržnjo nasproti členom srednjega stanu. Kjerkoli kot pisatelji hočejo v svoji povestih utemeljiti propadanje svojega junaka, pripovedujejo kot tragiški moment, da se je tako daleč izpozabil, da je začel to ali ono kupčijo, prišel v kupčijsko dotiko z oderuškim trgovcem židom, kupčeval z goljuživim ciganom ali brezbožnim krčmarjem, in slednjič seveda da je prišel v roke brezvestnega odvetnika. Še dalje sega navduševanje za srednji stan: doktor svojega poklica v slovenskem dnevniku utemeljuje izrek tega ali drugega

LISTEK.

Fani.

Spisal Vaso.

Komodno sem sedel v naslonjaču, kadil z veliko slastjo cigareto in bil sem popolnoma zatopljen v sila zanimivi pastirski list. Tedaj sem pa začul zunaj naglo hojo, hitro se je drvil nekdo po stopnicah navzgor in že je bil pred vratmi. In mahoma so se odprla vrata na stečaj in v sobo je planil s truščem, zaloputnivši duri za seboj, moj prijatelj Fran. Brez vsakega pozdrava se je zavalil, prav zavalil se je na stol in sedel tu molče s stisnjenimi ustni; on, ki se je tako samozavestno in mirno kretal, je bil sedaj silno razburjen in vznemirjen.

In pristopil sem takoj k njemu in mu pozorno motril obraz. Bila so pa njegova lica bleđa, ni ga bilo življenja v njih. Tedaj sem pa zagledal v njegovih rokah drobno pisemce. On pa je segel v svoje dolge, zmršene lase, potegnil parkrat po svoji grivi in nervozno mečkal beli list v svoji roki. Potisniti ga je hotel v kuverto, a preveč se mu je roka tresla, da bi ga bil spravil notri, in vse telo mu je vztre-

petavalo, kakor da bi mu mrzlíca prešinjala ude.

Silno čuden se mi je zdel moj, sicer tako flegmatični prijatelj in zasmilil se mi je, ko sem ga videl v tako žalostnem položaju. In jel sem ga izpraševati in ogovarjati; na vsak način sem hotel zvedeti, kaj da pomeni ta beli list v njegovih rokah, katerega je še sedaj krčevito stiskal in mečkal v pesti. Zakaj takoj mi je bilo jasno, da odtod izvira njegova žalost, njegov pobiti in obupani obraz.

Tedaj pa je s težka vzdihnil, kazaje na pisemce v roki:

„Fani, človek, Fani! Kdo bi si bil kaj takega mislil! In ona kaj takega stori meni, meni! Pozabila je svojo obljubo, prelomila svojo besedo in tu mi pošlje ta prokleti list. Kakor da bi me bila strela udarila, prijatelj, lasje so se mi zaježili, obličje mi je posinelo, srce mi je stiskala nepopisna žalost, in tenka bolečina se je vila po mojih vzburkanih prsih, ko sem ga čital.“

In obmolknil je, zrl topo predse, zagledal muho na šipi in s čudovito vztrajnostjo opazoval brenčečo živalico. In mrmral je in sikal.

Mene samega je pekla njegova potrtost, v dno srca se mi je smilil prijatelj. Pričakoval sem od njega vse prej kakor

to, da bi se zaljubil, vroče in strastno zaljubil v žensko, ki niti lepa ni bila, okoli katere se je vrtilo dijaštvo in častništvo okoli Fani, ki je bila natakariča. Ni bil jedna onih mehkih, sentimentalnih duš, ki hlade svoje srčne boli z bledim svitom melanholične lune, in če ste ga kedaj srečali na ulici pozno ponoči, je bila njegova smer in pot povsem druga.

Tembolj sem se čudil danes njegovi pobitosti, tembolj sem se čudil, da mu je blazna ljubezen do prav navadne ženske ugrabila srčni mir, da je tu pred menoj sedel potrt, da je zdvajal in obupaval.

„Borno življenje to, res ubogo življenje! Koliko trpim!“ je govoril tiho in počasi.

„Zahajal sem vse leto k njej v gostilno, cele dneve sem presedel pri njej in . . .“

„Tedaj si se zaljubil v njo, revež“, sem mu segel v besedo. Skoro da sem se bal za njegovo življenje, ko je stiskal njeno pisemce v rokah in potrt in otožen pogledaval te črke na belem popirju.

Fran pa je nadaljeval:

„Vsak dan sem bil pri njej in božal sem njen beli vrat, in kakor hitro je opazila skrb in bojazen v mojih očeh, tedaj je nagnila svoj obrazek k mojemu ušesu. In

njeno šepetanje me je objemalo kakor lahno šumeči zefir, zvenelo je krasnejše kakor bajni glasovi drhteče vijoline. Oj, govorila je prekrasno s svojim mehkim altom! In bil sem brez skrbi, živel sem ko ptič, žvižgal sem in pel in naročil novo čašo. A sedaj . . .“

„Sedaj pa ti je pisala, da te ne mara, da ljubi drugega, nehvaležnica.“

„Oj, da bi bilo samo to! To bi že prenesel, vse kaj hujšega, prijatelj, vse kaj hujšega.“

In s strahom sem uprl v njega oči, težko sopeč in nestrpno pričakujoč, kaj da mi pove pretresljivega Fran.

„Pisala mi je, pomisli, pisala mi je, tu v tem listu stoji črno na belem, kratka, porogljiva istina, da naj ji, za boga, da naj ji vrnem — oni dolg, katerega sem si bil nakopal, popivajoč dneve in noči pri njej.“

Obupan je bil prijatelj Fran in melanholija vseh prevaranih, ljuto užaljenih zaljublencev se je razlila po njegovem obličju, ko je ječal kakor ranjen slavec:

„Ni jih več idealov — ni je več idealne ženske!“

O Fani, Fani!

dvomljičnega učenjaka o nepotrebnosti in kvarnosti stanu posredovalcev med producentom in konsumentom! Mesto da pouče kmetovalca v razumnejšem domačem gospodarstvu, zavajajo ga ti reformatorji k neumestnim eksperimentom, ki naj kmetovalcu proti vsem naravnim načelom o delitvi dela omogočijo obogatiti se s prevzetjem uloge trgovcev in obrtnikov, torej členov srednjega stanu. Netijo kratkoma na tak način stanovsko sovraštvo in pripravljajo tla k pogubnemu boju stanu proti stanu, kateri vodi, kakor dokazuje zgodovina vseh vekov, v anarhijo in slednjič eventualno v pogin naroda!

Takšna politika je narodu kot skupnosti pogubna, in kdor se ji ustavlja, deluje narodu v korist. Ne z odstranitvijo trgovskega in obrtnega stanu pomoremo „malemu možu“ k sreči in blagostanju, pomoremo mu, ako pospešujemo zdrav razvoj v vsakem posameznem stanu in ako zlasti delujemo na ojačenje srednjega stanu, ki je v vseh vekih bil in ki vedno ostane najzanesljivejši pogoj lepše narodne bodočnosti.

Jedro židovstva.

3. Filo- in antisemitizem.

(Dalje.)

Torej kaj z Židi?

Židovsko vprašanje se ne da drugače rešiti, nego z odkritosrčnostjo in resnicoljubnostjo. Na Žide se moramo ozirati kot na takošne, kakor so, ne skroz prizmo lažljivih bajk; poznati jih moramo iz občevanja in literature. Proti sebi samim moramo pa odkritosrčno biti in priznati si moramo svoje slabosti; le po dobri diagnozi se mora socialna bolezen ozdraviti, na katero kaže židovsko vprašanje.

Dejstva pa, ki prihajajo najbolj v poštev, in ki provzročujejo finančno in vsled tega socialno superiornost Židov nad Arijci, so tale, da deloma ponovimo, kar smo že navedli, deloma še kaj pristavimo:

Židje imajo od prirode silnih strastij, in njih gospodovalna morala te strasti le še krepi, posebno pa strast pohlepnosti; Žid je otrok tega sveta in tega življenja. — Arijci so od prirode mirnejši, pri njih prevladuje hladni razum; oficialna morala pa v naših krajih neugodno vpliva na tako nprav, ker ubija s samozatajevanjem strasti; ne da bi jih prav vladala ali celo jačila, ali pa te strasti popolnoma iz pravega tira izganja.

Žid ljubi svobodni razvoj vseh človeških in družbenih sil; svobodna konkurenca je njegova duša; Arijec, posebno v naših razmerah, prerad računa s slabostjo bližnjih ali celo z njih neumnostjo, ter proglašča slabotno pokorščino za največjo krepko. Žid aktivno deluje ter — vlada, Arijec se pasivno udaje in — robuje. Vsled tega zadostuje Židu ta svet, kojega ljubi v svojo dušo, Arijec v naših razmerah pa se mora kot pasiven rob tolažiti z drugim svetom, ta svet včasih celo sovraži ali je vsaj pesimističen glede na vrednost pozemskega življenja; omenimo še jedenkrat pojav, da kristjanje dandanes v spolovni ljubezni vidijo greh, dočim je Židu celibat nekaj čisto tujega; Žid vidi največji ponos v tem, imeti mnogo zdravih otrok; človek je šele pravi človek, ako ima deco, svoje potomce, kar biblija često povdarja.

Marsikatero lastnost Židov so seveda tudi slabe, mnoge, posebno Nežidom neprijetne. Njih pohlepnost je taka sila, da je res že skoro nekaj patološkega, seveda boljše i takova strast, ko pomankljaj vsakatero strasti, ko mrtva indiferenca in nirvana. Dejstvo je, da so Židje bili, in so še na slabem glasu pri vseh narodih brez izjeme, in to najbolj zaradi njih parasitske naravi. Ali uprav to sovraštvo je Židom v celem v prid; ako se narodu predobro godi, se omehekži in degeneruje; Židov gospodovalna in zoprna nprav pa je provzročevala vsikdar, ko se jim je predobro godilo, viharje zoper izvoljeno ljudstvo; če je pijavka že prepolna bila arijske krvi, je kako preganjanje jej puščalo da ni počila, potem pa je dalje sesala.

Parasitska nprav in njih izvoljenstvo storilo je nadalje, da Židi vse „gojim“ smatrajo inferiornimi; in Židi so najbolj zanesli v moderno (arijsko) družbo svoj razdirajoči, rušeci značaj negativnega kritizma, opravljivosti in ntolcevanja; med seboj seveda niso negativni, temveč se odlikujejo po vzornem posebno familiarnem življenju, v čemur se Arijci še primerjati ne dādō ž njimi.

Židi so najbolj pospeševali medsebojni boj „poganov“, osobito nesrečni narodnostni boj naših časov: Žid je advokat vseh strank; v Franciji je nedosežen Francoz, v Nemčiji Nemec, na Madjarskem Madjar, na Hrvatskem najčistejši Hrvat, in če je kje treba, je i vnet katoličan. V svoji notranjosti pa je povsod samo narodni Žid in kot tak je mednaroden. V znanosti in žurnalistiki je pa vpliv Židov naravnost osodepoln; znanost jim je, kakor vse, „kšeft“, in kaj to pomenja, iz znanosti in leposlovja napraviti frazerski kšeft, to menda vsi moderni čutimo, ki moramo toliko čifutskih puhlih, kakor se včasih reče, duhovitih knjig prebrskati ter žurnalov prečitati, predno najdemo v grmadah plevla kako dobro zrno!

(Konec prih.)

V Ljubljani, 11. januarja

K položaju.

Še vedno ni gotovo, kdo bo bodoči ministrski predsednik, dasi ima Koerber največ nade. „Die Information“ poroča, da niso personalna vprašanja glavna zapreka, katero mora Koerber premagati, nego razna stvarna vprašanja, predvsem pa — nagodba, ki je uveljavljena provizorno s § 14. in za katero je treba najti šele večino. Ko bo imel Koerber zagotovljeno večino, ki mu potrdi različne s § 14. uveljavljene državne potrebe, tedaj šele odstopi Wittkovo ministrstvo. „N. Fr. Pr.“ meni, da dobimo novi kabinet vsaj do 20. t. m. ter da se potem skliče državni zbor nemudoma. Isti list poroča nadalje, da bo v novem kabinetu zastopnik Čehov sekcijski šef Rezek, Poljakov pa posl. dr. Bilinski. Ali dobe tudi nemške stranke svojega zastopnika, še ni odločeno. „Information“ trdi, da se to nikakor ne zgodi. Glede sprave med Čehi in Nemci poročajo iz Prage, da je pač večina Čehov in fevdalnih veleposestnikov prepričana o potrebi sprave. Vendar pa je velik del vplivnega češkega časopisa proti spravi, proti Koerberjevemu naporu ter tudi proti temu, da vstopi Rezek v kabinet. Češki Nemci so tudi večinoma za spravo, a proti njej deluje močna stranka radikalcev.

Iz Srbije.

Za 18. decembra so pričakovali Srbi zamen pomiloščenje radikalcev, sedaj pa se nadejajo, da bodo 13. t. m., na grško novo leto vsi radi veleizdaje in zarotništva obsojeni radikalci pomiloščeni. V Srbiji, zlasti pa v Belemgradu vse hrepeni po uri, ko se odpro ječe, v katerih je toliko nedolžnih žrtv Milanovih. Nada, da se oprosté radikalci, pa je združena tudi z upanjem, da končno vendarle odstopi Milanova kultura, dr. Vladan Gjorgjević. To se zgodi baje v kratkem. Menda bo novo ministrstvo sestavil dosedanji finančni minister Vukašin Petrović. Naj bi nastopila z novo vlado tudi nova doba za Srbijo, v kateri naj izginejo samovlastnosti tiranov kakoršna sta Milan in Gjorgjević. To bo na korist kraljestvu in kraljevski hiši!

Vojna v Južni Afriki.

Včeraj sta dospela v Kapstadt novi nadpoveljnik angleške armade v Južni Afriki, lord Roberts, in njega generalnega štaba šef lord Kitchener. Celó „Times“ dvomi, da bi mogla doseči ta dva moža večji uspeh pri sedanjih obupnih razmerah. „Ako bi bil lord Roberts največji vojaški in upravni ženij, bi vender ne mogel razrešiti zamotanih niti in ne mogel bi našim razkosanim četam, ki štejejo danes nad 110.000 mož, dati zdravo strateško vodstvo“. Tako piše londonska „Times“. Zadnji nevspehi so Angleže silno razburili in niti širokoustni govor Balfourja, prvega lorda državnega zaklada, ni prav nič pomiril naroda. Obup in razočaranje vladata danes na Angleškem. V političnih krogih se pričakuje, da odstopi sedanja vlada že v kratkem ter da pride na krmilo liberalni kabinet Rosebery. Z bojišč ni nobenih poročil, kar je slabo znamenje za Angleže. Pač pa poročajo listi, da tudi zadnji boji pred Ladysmithom in ob Tugeli niso bili vspešni, nego nevspešni za Angleže. Sedaj se je namreč pokazalo, da niso Buri naskočili Ladysmitha, nego da je poskušal general White s svojimi vojaki — uiti, a da so ga Buri zadržali nazaj v mesto. Whiteju gre torej že silo slabo, ker bi se rad rešil oblegancev. V mestu primanjkuje že vsega, le še moke in ovsa imajo nekaj. Tudi generala Bullerja „demonstracija“ ob reki Tugeli se je docela poneorečila ter mu

vzlic vsemu naporu ni bilo možno niti pet dalje. — Ker je položaj v Kaplandiji za Anglijo prav resen, so se začeli bati sedaj tudi že za Kapstadt, da bi se ga polastili vstaši. Zato so angleške straže ponoči potrjene in izdal se je na občinstvo opomin, naj ne hodi preblizu straž ter naj se ponoči njih klicu odziva, ker stražam je ukazano nemudoma streljati. Prostovoljci spe z orožjem ter so dobili ukaz, na prvi strel iz topa zbrati se na raznih trgih. — Kako neznačajni so Angleži, kaže njihov trud, da bi nahujskali divjake, Zulufafre in Swazi zamorce, na Bure. Angleži upajo, da bi divje tolpe teh nekultiviranih narodov škodile Burom toliko, da bi jih potem sami izlahka užugali. Zares, lepe pomočnike iščejo Angleži, ta na najvišji stopinji evropske kulture stoječi narod! Divjaki in Angleži v bratski slogi — ni vrag! — uženo gotovo tudi take junake, kakoršni so Buri!

Dopisi.

Iz Logatca, 9. januarja. (Povodenj.)

Ogenj, voda in potres so tri šibe božje, ki strašno tepo. Kadar gori, pridejo ognjegasci, ko se je zemlja tresla, smo šli na prosto, če pa voda kar naenkrat priteče, da je tvoj dom podoben otoku, si pa velik revež, posebno v kraju, kjer ni čolnov. Pretečeno soboto me trkanje na vrata zbudi. Kdo je? Kaj je? Oglasi se nadučiteljeva žena. „Zadard nas je zbudil. Voda teče čez šolski prag. Kmalu jo bomo v hiši imeli.“ Zelo sem se ustrašil. O povodnji sem že veliko pretresljivega bral, a v tej nevarnosti še nisem bil nikdar. Če pa človek sile, s kojo se ima boriti, ne pozna, mu srce še bolj nemirno bije, to sem skušal v velikonočnem potresnem času. Z lučjo v roki stopim v vežo. Noč je bila precej mirna, huda južna sapa ni več bučala, in na nebu so zvezdice prijazno migljale. Okolu šolskega splotja, ki stoji tik državne ceste, je stala voda, pred hišo je pa valovito šumela, da sem mislil, da je potok svoj tek spremenil. Na cesti ni bilo človeka, bilo je precej temno; pod vodo je ležal sneg. V daljavi zapazim svetilko, nosil jo je vrli orožnik; težko je stopal po vodi, prišla mu je skoraj do kolen. Hodil je od hiše do hiše in budil ljudi. Vprašam ga iz daljave, če je nevarno. „Voda raste, po nekaterih hišah je imajo veliko.“ V šoli smo bili vsi na nogah, samo bolni nadučitelj je ležal in malo dete tovariševo je spavalo. Voda je tekla počasi v vežo. Bodi miren in zberi misli! Ko stopim v izbo, se ustrašim, voda je stala štiri prste visoko in je prihajala iz tal. Vrela je iz razpok, špranj in izpod peči. Najprvo sem vzel iz omare denarno podporo za šolski vrt v obliki poštno hranilnične knjižice, potem dekrete, naznanila in nekaj drugih pisanj. Stal sem sredi sobe in premišljal. Obleke ti bo treba, če boš moker, in nesel sem nekaj perila, čevlje in svojo najboljšo obleko v šolsko izbo. Nadučiteljevi so se hitro sukali. Okolu bolnikove postelje je voda vrela, zelo se mi je smilil, že tri mesece je hudo bolan. Tolažil sem ga in tolažil, ker sem zapazil, da se močno boji. Nesreča pa pride rada z drugo nesrečo. V stranišču se je začela voda vzdigovati, prišla je skoraj že do pokrova. Zdaj se bo gnojica razlila po veži in pritekla v naša stanovanja. Ali hočemo Kernca gor v razred nesti, me vpraša gospa? Še ne, počakajmo, prehladil se bo. Zdaj prebredeta ognjegasec in orožnik vodo in nam povesta, da ni nevarnosti. Šli smo po stopnjicah gor in videli travnik in pota preplavljene. Po cesti pa so hodili in stali orožniki in drugi ljudje z lučjo v roki. Šel sem zopet spat. Drugi dan sem mislil, da imam kozolec v glavi mesto možgan. Voda pa še ni otekla. Rad bi bil šel h kosilcu. Zavil sem par čevljev in nogovice v papir in šel po sneženi vodi do Riharja v krčmo. Ko pridem do mostu čez Logašico, ki teče pod državno cesto mimo gradu, vidim ondu vse polno ljudi pri delu. Ledenosnežne plošče so oba oboka zadelale. Boka sta zelo nizka, skoraj pri površini vode, zato je nastala povodenj. Most je dober in trden, ima pa spodaj premalo prostora, zato sta se obe odprtini zamašili. Kadar je voda visoka, ne more hitro odtekati, ter se razlije v hleve in hiše. Ljudje so v strahu in hitro maše vse uhode z gnojem. Povsod se pa to ne posreči, živina stoji do trebuha v vodi in se prehladi. Ta-

kih povodenj je bilo že več pri nas, zadnja je bila posebno kruta. Pri rešilnem delu bi bil kovačev sin kmalu utonil. Izginil je pod ledom, samo klobuk so še videli. Njegov duh je bil navzoč. Upri se je krepko in se rešil. Občina mu je dala za ta junaki čin pet goldinarjev nagrade. Ko grem zvečer domov, je stala na mostu velika svetilka, cestar in nekaj drugih mož pa so čakali z dolgimi drogi na ledene skorje. „Na potoku zgoraj ob bregu je še dosti ledu, če ne bomo pazili, bo nocoj ravno taka, ko sinoči.“ Tako so mi pravili. Nesreča je šla od nas, samo izbe so še vedno vlažne in mokre in se počasi suše. Zjutraj se mi vselej zdi, da imam rešeto v glavi. Hvala Bogu, vse bo dobro. Most so že podrli in zdaj delajo novega, lepega, železnega, ki bo imel spodaj veliko prostora. Oh ne! Oprostite mi, samo pošali! sem se nekoliko. Jaz sem začasni voditelj in moram skrbeti za notranji in zunanji red. Prosim za drug most!

Karol Matajec.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

(Dalje.)

Predsedstvo prevzame zbornični podpredsednik Anton Klein.

XV. Zbornični svetnik Feliks Stare poroča o obrtnih pravicah pekov. Pek R. v Reichenburgu na Štajerskem pošilja svojega vajenca v Zadovinek v okraju krškem na Kranjskem, kjer prodaja kruh. C. kr. deželna vlada vpraša, ali ima omenjeni pek pravico prodajati kruh v drugem okraju, v Zadovineku.

Iz zakonskih določil je razvidno, da bi bil moral pek R. naznaniti c. kr. okrajnemu glavarstvu v Brežice, če bi prodajal kruh v več prodajalnicah občine Rajhenburg. Če bi pa hotel prodajati kruh v Zadovineku v okraju krškem, bi vsekako moral naznaniti prodajo kruha pri tem obrtnem oblastvu. Ker se pa ni ravnal po teh določilih, zato tudi ni bil upravičen, da je njegov vajenec v Zadovineku kruh prodajal. R. se pri tem tudi ne more sklicevati na § 60. o. r. (prodajanje od hiše do hiše), ker kruh ni med onimi predmeti, ki so tukaj navedeni.

Odsek predlaga: Zbornica naj v tem zmislu svoje mnenje izreče. — Predlog se sprejme.

XVI. Zbornični tajnik poroča o pravih zadruga rokodelskih in dopuščanih obrtov v sodnem okraju Lož v Ložu. Zadruga ni izpolnila pravil, ampak pri obnem zboru sklenila iste predložiti c. kr. deželni vladi, da jim ta določi pristojbine, ki bi se potem sprejele v združnem zboru.

Združni zbor je sprejel, kakor je iz gorenjega sklepa in iz predloženih pravil razvidno, prav za prav le pravila, katere je zbornica po od c. kr. trgovskega ministrstva poslanem izvirniku preložila v slovenščino, zato je bil odsek mnenja, da bi bilo najbolje, ta pravila tako izpolniti, da bi se pri novem združnem zboru ali neizpremenjena sprejela ali v posameznih točkah lahko predrugačila. To se je storilo in odsek se je pri tem ravnal po starih pravilih zadruga, katera je c. kr. deželna vlada l. 1889 potrdila. Odsek nasvetuje: Zbornica naj popravljena pravila zadruga rokodelskih in dopuščanih obrtov v Ložu predloži c. kr. deželni vladi. — Predlog se sprejme.

XVII. Zbornični svetnik Ivan Krajec poroča o pravih razsodiškega odbora in pomočniškega zbora zadruga prostih, rokodelskih in dopuščanih obrtov, izvzemši gostilniški in krčmarski obrt ter trgovske obrte v sodnem okraju novomeškem v Novem mestu. Predložena pravila so sestavljena po uzornem ustanovilu, katero je c. kr. trgovsko ministrstvo izdalo. Ker sta se zbora pri sestavljanju pravil držala zakonitih določil, nasvetuje odsek: Zbornica naj ta pravila c. kr. deželni vladi priporočilno v potrditev predloži. Predlog se sprejme.

XVIII. Prov. predsednik Ivan Baumgartner poroča o pravih okrajne bolniške blagajne v Logatcu. C. kr. višji obrtni nadzornik nasvetuje v svojem poročilu o teh pravilih na c. kr. deželno vlado, da naj se v § 11. pravil nameravano povečanje bolniških podpor za zdaj še ne dovolji, ker večina blagajniških udov v obče ni obveščena o višini rezervnega zaklada,

in ker v bodoče lahko nastopijo razmere, ki bodo morda za kak drug način povišanja podpor ugodnejše.

Odešek je mnenja, da je ta nasvet utemeljen, in z ozirom nanj je za to, da se obdržita odstavka 4. in 5. § 11. pravil, če se po 5. odstavku sprejme naslednji stavek: „Zvišanje bolniških podpor se izvrši šele mesec potem, ko se je člene o tem obvestilo in se naznanilo nadzorovalnemu oblastvu. — Odešek nasvetuje, da naj zbornica v tem smislu svoje mnenje izreče. — Predlog se sprejme. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. januarja.

— **Osebnost.** Gosp. drž. poslanec Vencajs počastil je zadnji dvorni ples s svojo navzočnostjo. Vrnivši se v Ljubljano, izrekel je svojo sodbo o ti veselici cesarskega dvora z besedami: war sehr nett! Mi častitamo gospodu državnemu poslancu na ti izvanredni čilosti, in njegovi volilci bodo ponosni nanj, ker od najboljšega drž. poslanca se ne sme in ne more zahtevati, da bi v času, ko parlament na Dunaju niti ne zboruje, nosil trudopolne svoje kosti — na cesarske plese. H ti trudoljubivosti izrekamo gosp. Vencajsu prav resno svojo častitko! Samo obžalujemo, da njegovega imena ne nahajamo mej tistimi, ki so bili cesarju predstavljeni v mramornati dvorani! Da, da, poslanec mora pač na vse misliti! Ne samo na Viško kislino vino, temveč tudi na bûfé-je v redutni dvorani cesarske dunajske palače! Živio!

— **Veselica Št. Peterskih podružnic** in „Slovenec“. „Slovenec“ ni všeč, da ni oni tržaški rodoljub, — ki se je zadnjo nedeljo veselice v „Nar. domu“ udeležil — ni niti jednega klerikalnega matadorja v sokolski dvorani našel. Pač pokazali so mu pa omiznjaki, koje naknadno navedemo — dr. Šusteršiču, kanoniku Kalanu in drugim klerikalnim prvakom največje politične nasprotnike. Le-ti prišli so z rodbinami vsi, razven dveh na Dunaju odsotnih, koja sta pa tudi svoji obitelji na veselico poslala. (Tržaški Slovenec dejal je: „jaz sem ravno te smatral za nasprotnike družbe sv. Cirila in Metoda.“) Ker ne more „Slovenec“ nobenega klerikalnega prvaka navesti, ki bi se bil veselice udeležil, sklicuje se na gospe in gospice. Mi ne vemo sicer kakega mišljenja so nekatere, tedaj konstatujemo pa — ker je bil jeden naših urednikov navzoč, da so ravno vrle Šentpeterčanke največ pripomogle k onim 36 kronam, ki so jih zložili „zmagoslavni skupščinarji prihajajoči z glavne skupščine na Vrhniki veseleči se poraza Koblarjevega“ „primerci“ gospe Bončarjeve in večerji „pri Jerneju“ (obe gostilni v Šentpeterski župniji), koje vsote pa niso „Slovenec“, temveč „Narodu“ poslali. Mesto da išče „Slovenec“ pri vodstvu pomoči proti nam, ropota in naj bere „levite“ rajši svojim prvakom, za koje bi že čas bilo, da bi jeli svoje nenasitljive bisage izpraznjevati. Ali je „Slovenec“ morda sram, da se je pri ti veselici na tako eklatanten način izkazala klerikalna umazanost?

— **Očitna nesramnost.** „Slovenec“ je sinoči objavil dopis iz Šmartna pri Litiji, v katerem se predrznejo župan in člani občinskega zastopa tajiti notorične stvari glede gradnje cerkve v Šmartnem. Te dekanove marionete se upajo pisariti, da je vse to, kar smo poročali o tlaki in o brezvestnem odiranju ljudstva, neresnično, mesto da bi se nam z dekanom vred ponižno zahvalili za našo veledušno prizanesljivost in izredno dobrosrčnost, s katero smo zamolčali mnogo vnebovpijočih stvari o gradnji te cerkve. Na „Slovenčevem“ dopisu podpisani možje govore vedoma neresnico. Mi bomo to primerno pojasnili s fakti, da bode občinstvo izvedelo, kakšno nesramno oduševstvo se je uprizorilo koncem 19. veka v Šmartnem pri Litiji. Kar pa se tiče sklepa glede gostilj, je samo treba, da se jeden prizadetih občanov pritoži na višjo instanco, pa bodo župan in njegovi kimovci kmalu videli, da se njihov sklep ne bo izvrševal.

— **Pri nas kakor drugod.** Časopis „Neue Tiroler Stimmen“ toži bridko, da narašča na Tirolskem protiklerikalno gibanje z elementarno silo. List priznava, da je to gibanje provzročilo ostro in brezobzirno na-

stopanje duhovščine sploh, zlasti pa škofa briksenskega pastirski list proti časopisu „Schererju“. Da, tudi na Tirolskem se jasni, in kar je dosegel briksenski škof s prepovedjo „Schererja“, to bo dosegel tudi ljubljanski škof s svojimi pastirskimi listi proti slovenskim časopisom.

— **Pekovska obrt** se v Ljubljani kar ne more opomagati in to vsled nenaravne konkurence, ki se jej dela. V tem ozirom se imajo obrtniki največ zahvaliti usmiljenim sestram. Te se razumejo na kupčijo vseh vrst in se torej ni čuditi, da so si pridobile že vse polno velikih in malih hiš ter obsežna posestva. Usmiljene sestre koljejo in poleg fijakarije izvršujejo tudi pekovsko obrt. V hiralnici imajo pekarijo in oskrbujejo s svojim pecivom prav največje zavode, deželno bolnico, sirotišnico in blaznico. To nese. Ob dobičku, ki ga naredi usmiljenke bi lahko več pekovskih mojstrov z rodbinami živelo. Tako se pospešuje obrtnija od strani klerikalcev. Ker tudi dež. sodnija dobiva kruh, kar ga rabi, iz Celovca, je naravno, da se peki-davkoplačevalci bridko pritožujejo radi nezadostnega zaslužka.

— **Redni občni zbor „Sokola“** bode v ponedeljek, dne 15. t. m. ob 8. uri zvečer na galeriji telovadne dvorane v „Narodnem domu“ z običajnim dnevnim redom.

— **„Glasbena Matica“** nastopila bode v sredo, dne 17. prosinca s svojim drugim koncertom. Izvajale se bodo točke, ki bodo gotovo vzbudile obče zanimanje. V prvi vrsti bode nastopil šolski mešani zbor; občinstvo bode imelo priliko opazovati, kako napreduje Matica šolska mladina. Pevska zbor „Glasbene Matice“ bodeta proizvajala dve najlepši točki iz zadnjega koncerta, katerih ponovitev se je splošno želela. Občinstvo, ki se za umetnost zanima, pa posebno opozarjamo na nastop slavnoznane virtuozna na violinu gosp. Ondrička. Srečen slučaj je, da je mogla „Glasbena Matica“ pridobiti istega za sodelovanje in je nalašč radi tega svoj koncert preložila na 17. prosinca t. l. Gospod Ondriček namreč priredi koncert v Zagrebu dne 18. prosinca in radi tega mu je bilo mogoče, na potovanju tudi v Ljubljani se ustaviti in sodelovati pri koncertu „Glasbene Matice“.

— **Pevski zbor „Glasbene Matice“** priredi v nedeljo, dne 14. prosinca t. l. v mali čitalniški dvorani v „Narodnem domu“ zabavni večer. Člani in njih rodbine ter prijatelji društva se uljudno vabijo. Skrbelo se bode, da bodo v slučaju večje udeležbe pripravljeni tudi stranski prostori. Začetek po 8. uri zvečer.

— **„Ljubljansko učiteljsko društvo“** bode imelo v soboto, 13. t. m. ob 7. uri zvečer v „Narodnem domu“ (v pritličju na levo) svoj občni zbor z nastopnim vspeedom: 1. Poročilo o društvenem delovanju preteklega leta. 2. Predlaganje letnega računa. 3. Volitev treh pregledovalcev računov. 4. Volitev odbora. 5. Določitev letnega doneska za prave in podperne društvenike. 6. Nasveti. Po občnem zboru se začne ob 8. uri društveni večer z naslednjim vspeedom: 1. „Duševna kultura na Kavkazu“. Nadaljuje g. učitelj Ljud. Stiasny. 2. Petje in prosta zabava. — Gostje dobro došli!

— **Slovensko umetniško društvo** je imelo tudi sinoči svoj tedenski zabavni večer, ki je veliko spodnjo sobano „Nar. doma“ zopet prenapolnil z gosti in člani. Zlasti je došlo mnogo gospej in gospic. Zdi se, da narašča zanimanje za to društvo med slovenskim občinstvom bolj in bolj. Vspored so izvajali gospa rež. Rud. Inemanna, gđ. Jaromila Gerbičeva, gosp. Pestkowski, gosp. prof. Junek in gosp. ravnatelj Gerbič. Izredna miloba glasu in izvrstna pevka šola gospe Inemannove nam je poznana že iz njenega opernega delovanja ter se je pokazala tudi sinoči v vsej krasoti. Zanimiv debut je bil nastop gđ. Jaromile Gerbičeve, nežne, vesele, simpatične krasotice, ki ima obsežen, krepk ter prav dobro izšolan glas. Kakor gospa Inemannova je žela tudi gđ. Gerbičeva najlaskavejšo, a tudi prav zaslužno pohvalo. Imenitnosti glasu in krasote petja našega opernega basista g. Pestkowskega nam ni treba znova naglašati. Ta gospod zna navdušiti, pretresti in ganiti s svojim divnim glasom tudi ledeno srce. Društveni člani in gostje so se mu za peti pesmi zahvalili z uprav grmečim ploskanjem. Pri-

hodnji četrtki imajo društveni člani in členice svojo sejo. Jour-fixe bodočo sredo radi koncerta „Glasbene Matice“ odpade.

— **Tenorist gosp. Bučar**, naš rojak in bivši člen slovenskega gledališča, ki sedaj že več let deluje na dvorni operi v Darmstadtu, je dobil povabilo, da gostuje na dvorni operi na Dunaju na engagement. Gosp. Bučar gostoval bo še ta mesec na Dunaju, in sicer v ulogah Don Joséja, Rhadamesa in Erika.

— **Strokovni tečaj za krojače.** Ces. kr. trgovinsko ministrstvo je po trgovinski in obrtniški zbornici vloženo prošnjo zadruge krojačev v Ljubljani za prireditel strokovnega tečaja za krojače predložilo ravnateljstvu c. kr. tehnološkega obrtnega muzeja v izjavo. Ta tečaj se bo bržkone otvoril pričetkom meseca svedčana letos. Za sprejem v ta tečaj prositi imajo pravico: krojaški mojstri in pomočniki; povdarja se pa, da morajo prosilci, ki stanujejo v Ljubljani, priložiti priporočilo občine. Naznanila sprejema načelnik zadruge Franc Šturm v Ljubljani, Breg št. 14. Naznanila onih, kateri ne stanujejo v Ljubljani, se morajo poslati trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani in morajo imeti poleg natančnega naslova, navedeno tudi starost prosilčeve in koliko časa je dotičnik mojster ali pomočnik. Obiskovalci so učnine prosti.

— **Promenadni koncert.** Uprava vojaške godbe priredi v nedeljo ob 4. uri, in ne ob 1. uri, kakor je včeraj „Slovenski Narod“ pomotoma poročal, v veliki dvorani „Narodnega doma“ promenadni koncert z jako bogatim vspeedom. Narodno občinstvo opozarjamo na te promenadne koncerte, ki ga seznanijo s fino orkestralno godbo in nudijo neprisiljeno zabavo; pričakovati je toraj prav mnogobrojne udeležbe.

— **Obrtno gibanje v Ljubljani.** Tekom meseca decembra so v Ljubljani odglasili, oziroma faktično opustili svojo obrt: Ivan Fua, Kolodvorske ulice št. 24, kavarnarski obrt; Marjana Pipan, Lončarska steza št. 6, branjarijo; O. Kolmar & Comp., Stari trg št. 30, trgovino z vinom in žganjem; Edvard Reisinger, Marije Terezije cesta št. 6, prodaja sadja; Josip Pavlin, Marjin trg št. 1, trgovino z vinom in žganjem; Karol Kroflič, Spodnja Šiška, sobno slikarstvo; Frančiška Tomažič, Marije Terezije cesta št. 10, žensko krojaštvo; Valentin Žontar, Rimska cesta št. 12, branjarijo in trgovino z žganjem; Josipina Vidmar, Stari trg št. 20, trgovino z mešanim blagom; Martin Primožič, Gradišče št. 8, mizarski obrt; Edvard Hajek, Florijanske ulice št. 37, trgovino z mešanim blagom in prodajo žganih opojnih pijač; Katarina Čaks, Radeckega cesta št. 16, trgovino z vinom in žganjem; Franc Hribar, sv. Petra cesta št. 5, prodajo usnja; Ana Rastohar, Karlovska cesta št. 19, branjarijo; Franc Grand, Vodmat št. 108, branjarijo; Franc Burger, Spodnja Šiška, mizarski obrt; Ivan Kačar, Trnovske ulice št. 17, trgovino z zeljem; Albert Samassa, Karlovska cesta št. 1, kovinsko livarno in vlijanje zvonov; Marija Krejči, Wolfve ulice št. 5, modistovski obrt.

— **Štrajk v Zagorju in v Trbovljah.** Mej zagorskimi in trboveljskimi premogarji se je začelo živahno gibanje, ki se utegne prevreči v štrajk. Premogarji so že meseca oktobra trboveljski družbi sporočili nekatere svoje zahteve, a družba jih ni izpolnila. V nedeljo sta bila v Zagorju in v Trbovljah dva shoda, na katerih se je sklenilo, začeti v ponedeljek štrajk, ako za nedeljo določeno posredovanje ne bo imelo uspeha. V teh premogokopih dela nad 4000 delavcev in bi bil štrajk še večji kakor v Köflachu.

— **Glavno zastopništvo za Kranjsko c. kr. priv. občne zavarovalnice „Assicurazioni Generali“ v Trstu**, katero je imela doslej tvrdka I. C. Mayer, prevzel je z dnem 1. januarja t. l. gosp. I. N. Röger ml., kateri je vodil to zastopništvo skozi 9 let. Gosp. Röger ml. je sin tukajšnjega trgovca in posestnika g. I. C. Rögerja.

— **Pogreša se Josip Valant**, 32 let star, oženjen pilar, rojen v Žužemperku, kateri je s svojo ženo in s svojim otrokom stanoval v Konjušnih ulicah št. 7. Dne 30. decembra m. l. je zapustil ženo, otroka in dom in je neznano kam je odšel. Ljudje menijo, da jo je popihal v Ameriko zaslužka iskat. Josip Valant je majhen, čokast, okroglega obraza, plavih las, sivih oči in ima rujave brke in kotlete. Na licu ima tudi bradavico. Na dan, ko je odšel, je nosil

rujavo zimsko suknjo, sive hlače, bluzo, kakor jo nosijo gasilci, sivkasto srajco in škornje.

* **Duhovnik ustreljen.** Zagrebški listi poročajo iz Otočca: Dne 17. decembra je imel g. Mirko Petrovič iz Crne Vlasti službo božjo v kapelici sv. Lazarja v Ljeskovcu na Plitviških jezerih. Po opravi je šel Petrovič v gostilno Štefana Delića v Ljeskovcu, kjer se je kmalu z gostilničarjem sprl. Prepir se je poostрил bolj in bolj, končno sta se sprijela, bila drug drugega, dokler ni Petrovič obležal mrtev. Gostilničar ga je ustrelil.

* **Doktor zdravilstva — samomorilec.** Na praznik sv. Treh kraljev se je usmrtil praktični zdravnik dr. Ernest Landesmann v Pragi. Žena in otrok zdravnika sta se bila odpeljala k sorodnikom, dekla pa je šla na izprehod. Ko se je vrnila, je našla zdravnika v nezvesti stokajočega. Izpil je stekleničico strupa in odprl plin. Poleg njega je ležal revolver — nerabljen. Dr. Landesmann se je umoril radi — bede. Dandanes torej niti doktorat ne reši več človeka stradanja!

* **Štabnega zdravnika so požrli psi.** Grozen dogodek se je pripetil v mestnem Cholet v departementu Loire na Francoskem. Tam je živel v samotni hiši dr. P. Crognot, štabni zdravnik II. razreda. Pred štirimi leti je bil umirovljen radi pijančevanja. Prva žena ga je zapustila po kratkih tednih zakona; na to se je oženil znova z mladim dekletom, a tudi ta ga je zapustila kmalu. Bil je namreč strašno surov ž njo. Nato pa se je Crognot docela ujal pijančevanju in vse ga je smatralo za prismojenca. Dne 24. decembra je hodil nervozno po ulicah, odtejal pa ga ni — videl nihče več. Neka soseda se je temu čudila in šla je pogledat, kaj zdravnik dela. A v hiši čudakovi je videla grozen prizor, Crognot je ležal mrtev sredi sobe in sedem njegovih psov je žrl njegovo meso. Oblast je poslala smrtne ostanke zdravnikove v Besanson, pse pa so postrelili.

* **Dve razkosani ženski trupli.** V ribnjaku poleg Lyona je našla oskrbnica zdravnika Noacka, ki ima poleg vasi Francheville majhno posestvo, zavoj. Ko ga je odvezala, je našla v njem kos človeškega telesa. Ko so iskali dalje, so našli okoli 15 taci zavojev, v katerih so bili deli dveh ženskih trupel. Kdo je ženski tako razmesaril ter pometal v zavojih v ribnjak, ni znano, a tudi ženskih ne pozna nihče, ker so bili kosi že skoraj docela zgnjiti.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 11. januarja. Notranjepolitični položaj je še vedno popolnoma nejasen. Sekcijski šef v naučnem ministrstvu Rezek, ki je določen češkim ministrom, je stavil neke predpogoje, od katerih izpolnitve je odvisno, če vstopi v ministrstvo. Glede Bilinskega je vsaj jako dvomljivo, če postane minister za Gališko, zakaj s tem bi prišel poljski klub v neko odvisnost od vlade, kar bi jako slabo uplivalo na njegovo razmerje z drugimi strankami desnice.

Dunaj 11. januarja. Včeraj so imeli Kaizl, Pacak, Jędrzejowicz, Dipauli, Kaftan in Ebenhoch posveto vanje o položaju. Sklenili so delovati na to, da se skličejo deželni zbori na dan 20. t. m.

Dunaj 11. januarja. V jutrišnji seji delegacije pride na razpravo proračun ministristva zunanjih del. Pričakovati je zanimivo debato. Mej drugim bodo govorili Kaftan, dr. Kramar in dr. Ferjančič.

Dunaj 11. januarja. „Wiener Zeitung“ prijavlja naredbo glede koledarskega kolk. Kolkovina se povrne založnikom, če koledarji še niso bili rabljeni.

Berolin 11. januarja. Vest, da so Angleži izpustili sekvestrirani parnik „Herzog“, je tukaj naredila jako dober utis. Vsi listi izrekajo mnenje, da bo nemško-angleški konflikt v kratkem poravnal.

London 11. januarja. Maršal Roberts of Kandahar in lord Kitchenor of Chatum sta včeraj dospela v Kapstadt.

London 11. januarja. Lord Methuen je tako bolan, da bo moral zapustiti bojišče.

Darila.

Uredništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. A. Primožič v Žireh 80 K, kot I. del čistega dohodka veselice dne 6. t. m. prirejena od tamošnjih narodnjakov. — G. F. Tratnik v Dolenji vasi pri Cerknici 10 K, nabrane v veseli družbi v „Račjem kurniku“ v Dol. vasi pri Tratniku. — Skupaj 90 K. — Živeli rodoljubni darovalci, posebno vrli narodnjaki v Žireh!

Za Prešernov spomenik: G. A. Primožič v Žireh 40 K, II. del čistega dohodka veselice dne 6. t. m. prirejene od tamošnjih narodnjakov! — Živeli vrli prireditelji narodne veselice v Žireh! Naj bi našli prav obilo posnemovalcev!

XIX. izkaz o darilih za Prešernov spomenik.

Prenos . . .	11503 K	70 vin.
Narodna čitaonica na Reki . . .	30	—
Aškerc Ant., mestni arhivar . . .	2	—
Kessler Janko, mag. praktikant . . .	1	—
Hribar Ivan, župan, prispevek za oktober . . .	50	—
vstopnina za Germovo sliko . . .	73	20
Barle Fran., mestni registrator . . .	4	15
Turk Josip, dobljena stava . . .	—	40
Hribar Ivan, župan, prispevek za november . . .	50	—
Rutar Simon, c. kr. prof. (II. rok) . . .	20	—
Aškerc Ant., mestni arhivar . . .	2	—
Hribar Ivan, župan, prispevek za december . . .	50	—
Rutar Simon, c. kr. prof. (III. rok) . . .	20	—
Gospa Bernotova v Vipavi nabrala o priliki godovanja gospe Genovefe Grabrijanove . . .	34	—

Skupaj . . . 11840 K 45 vin.

Dr. Josip Stare,
blagajnik.

Zahvala.

Podpisano predsedništvo združenih odborov šentpeterske moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani spolnaje tem potom svojo prepričljivo dolžnost, da se najiskrenejše zahvaljuje vsem onim, kateri so na katerikoli način pripomogli, da se je podružnična veselica dne 7. t. m. na tako veličasten in sijajen način izvršila.

Posebno zahvalo se pa čuti dolžno izrekati slav. telovadnemu društvu „Sokol“ za prijazno prepustitev telovadne dvorane; slav. slovenskemu trgovskemu pevskemu društvu in slav. četvero-spevu „Ilirija“ za izborni in prekrasno petje vsem blagim darovalcem prelepih darov, vsem blagorodnim gospodičinam, za posebno marljivost pri razprodajanju kovertov, sploh vsem velečastitim damam in gospodom, kateri so s svojo prisotnostjo našo veselico počastili, kar se v tako ogromnem številu odzvali izreku, katerega ste podružnici postavili na čelo vabilu:

„Mal položi dar, domu na altar“.

V Ljubljani, dne 10. januarja 1900.

Vera Šlajmer Martin Malenšek
predsednica. predsednik.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji zračni tlak 736,0 mm.

Januar	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C.	Vetrovi	N-bo	Padačina v 24 urah
10.	9. zvečer	734,9	— 1,4	sr. jvzhod	oblačno	
11	7. zjutraj	735,5	— 3,9	sr. jvzhod	sneg	
„	2. popol.	735,6	— 1,8	sr. jug	sneg	23 mm

Srednja včerajšnja temperatura 0,0°, normala: —2,7°.

Dunajska borza.

dne 11. januarja 1900.

Skupni državni dolg v notah . . .	93 K	—	h
Skupni državni dolg v srebru . . .	98	80	„
Avstrijska zlata renta . . .	97	90	„
Avstrijska krona renta 4% . . .	98	95	„
Ogrska zlata renta 4% . . .	97	90	„
Ogrska krona renta 4% . . .	94	90	„
Avstro-ogrski bančne delnice . . .	130	40	„
Kreditne delnice . . .	233	80	„
London vista . . .	242	25	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark . . .	118	25	„
20 mark . . .	23	66	„
20 frankov . . .	19	19	„
Italijanski bankovci . . .	89	60	„
C. kr. cekini . . .	11	42	„

Globoko užaljeni javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem žalostno vest o smrti našega iskreno ljubljene, nepozabnega sina, oziroma brata, svaka in strica, gospoda

Josipa Hammerschmidta

ki je po dolgi, težki bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, danes, dne 10. januarja, ob 1/3. uri popoldne, v 40. letu svojega življenja mirno v Gospodu zaspal.

Pozemski ostanki dragega rajnega se bodo v petek, dne 12. januarja, ob 4. uri popoldne v hiši žalosti, Dunajska cesta št. 23, svečano blagoslovili in potem na pokopališču pri sv. Krištofu položili v rodniško rakev k zadnjemu počitku. Sv. maše za dušnice se bodo darovale v župnijski cerkvi Marijinega oznanjenja.

V Ljubljani, 10. januarja 1900.

Frančiška Hammerschmidt, mati. — Adolf Hammerschmidt, c. kr. oficial višjega carinskega urada, Ernst Hammerschmidt, trgovec, brata. — Emilija Jeuniker roj. Hammerschmidt, sestra. — Ernst Jeuniker, trgovec, svak. — Ilka Hammerschmidt roj. Richter, Luiza Hammerschmidt roj. Schmidt, svakinji. — Vsi vnuki in vse vnukinje.

Blagajno

(Wertheimerico)

že rabljeno kupi Vencelj Arko, Smartno pri Litiji. (66—1)

Spretnega pisarja

sprejme takoj (53—2)

Dr. Fran Mayer
odvetnik v Šoštanj.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po ačih osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobra in aprila ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomst, Bregenc, Carib, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plenz, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plenzja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. popoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plenzja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Cariba, Bregence, Inomsta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobra in aprila ob nedeljah in praznikih iz Lince. — **Proga iz Novega mesta in v Kočevje.** Osebni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Slovó!

Povodom nenadnega poklica k vojakom, ni mi bilo mogoče, pri svojih prijateljih osebno se posloviti, ker sem moral nemudoma odpotovati v Trst.

Poslavljam se toraj tem potom ter kličem vsem ljubim prijateljem, osobito članom društva „Slavec“,

srčen: Živeli!

Na svidenje!

Josip Krašna.

(65)

Zahvala.

Podpisana izrekam tem potom g. Lovru Brezniku, mestnemu nadstražniku v Ljubljani, za njegov trud in marljivost, s kojo mi je rešil zgubljenih 700 gld., najiskrenejšo zahvalo.

(61—2)

V Ljubljani, 9. januarja 1900.

Frančiška Stermec
v Št. Vidu pri Zatičini.

Hiša na prodaj!

Hiša sredi mesta

na lepem prostoru, v tri nadstropja in z

2 prostornima prodajalnicama

se iz lastne roke takoj pod ugodnimi pogoji prodaja.

Natančneje pove iz prijaznosti upravnštvo „Slov. Naroda“.

(56—2)

Najboljša pijača

za rodbine!!!

Za vsako priliko

priporočam (2261—11)

izvrstna izvozna in granatna piva

češke delniške pivovarne v Budjevicah

v zabojih po 25 steklenic.

Slavnim rodbinam se za mnogobrojna naročila najtopleje priporočam

z odličnim spoštovanjem

Anton Ditrich, Ljubljana

Marije Terezije cesta št. 2.

Krepak deček

poštenih starišev, sprejme se takoj za učenca v špecijsko prodajalnico. (32-3)

Kje? pove upravnštvo „Slov. Nar.“.

Godba.

Gospodom p. n. restavraterjem in društvom priporočam svoj izborni (57—2)

orkester na lok in oddelke od 6 mož naprej.

Naročila naj se pošiljajo mestnemu kapelniku v Kamniku ali gosp. Bitech-u v Ljubljani, Komenskega ulice št. 36.

Vsakdo dobi dokazano lahek

ki ne zahteva strokovnega znanja ter se

jako dobro poplačuje. — Piše naj se pod

„Rentabel“ na ekspedicijo anone

H. Schalek, Dunaj I. (67—1)

Edina

narodna gostilna v Pulji

sredi mesta na priličnem prostoru, se radi preselitve s koncesijo in vso gostilniško opravo prodaja.

Natančna pojasnila dá posredovalni zavod V. Grum v Pulji. (63—2)

Bordeaux-in Marsala-vino.

Izborna stara vina

priljubljena posebnost za bolnike in okrevajoče, kateri potrebujejo krepčalnih in ojačevalnih sredstev. (2291—4)

Steklenica 3/4 litra držeča 1 gld.

Lekarna Piccoli v Ljubljani.

Vnanja naročila proti povzetju.

Na prodaj je

(59-2)

mesnica

v večjem mestu. Promet na dan 450 do 500 kgr. z vojaštvom po dobrih cenah. V istem mestu je vsak teden živinski semenj. Proda se takoj zaradi rodbinskih razmer. Več pove upravnštvo „Slov. Naroda“.

Prevzetje gostilne.

Podpisana usojam si slavnemu občinstvu naznaniti, da sem prevzela

gostilno

v novi g. Perlesovi hiši v Prešernovih ulicah.

Točila bom izvrstno dolensko, istrijansko in vino rizling ter g. Perlesovo marčno pivo in se bodo dobivala vedno mrzla in gorka jedila, vse po jako nizki ceni.

Za obilen obisk se priporoča

z velespoštovanjem

(68—1) M. Weixl.

Abonentje se sprejmejo v gostilni in čez ulico.

Brata Eberl

leta 1842.

Ljubljana, Franciskanske ulice 4. Pleskarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. 2 južne železnice.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja. Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev na drobno in na debelo.

Velika izbirlka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

— Zaloga —

vsakovrstnih čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolinoje itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejšo, najboljšo in neprecenljivo sredstvo za likanje obojnih tal pod imenom „Rapidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznana rečno in fino po najnižjih cenah.

Perilo za gospode

najboljše blago in najnovejše

kravate

prodaja

Alojzij Persché

Pred škofijo, poleg mestne hiše.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 6 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 6

priporoča svojo veliko zaloga

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov i. t. d.

Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo.

Mehanik

Ivan Škerl

stanuje samo

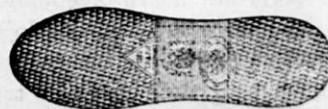
Opekarska cesta št. 16.

Šivalni stroji po najnižjih cenah. Bicikle in v to stroko spadajoča popravila izvršuje dobro in ceno.

Vnanja naročila se točno izvršijo.

Pristne ruske

galoše

priporoča po nizki ceni

J. S. Benedikt

Ljubljana, Stari trg.